

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis, Commentariorum Libri LVIII

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Discessio subita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

DE TARANDA. CAP. XXIV.

Sedenim si Taranda innotuisset Ægyptiis, inde potius quam ex Polypo aut Chamaleonte versu-
 stia huiusmodi significatum desumpserunt. Descriptio Taranda ex Nicolao Leonico. Fera ea est apud Sarmatas inventura, captique
 difficili, de qua Aristoteles Philosophus eo libello, quem de admiranda historia conscripsit, hæc
 memoriæ prodidit, ut ex Nicolao Leonico, dum is Patavii Aristotelem ipsum nobis ea, qua scripsit
 lingua interpretaretur, audivi: illam quippe apud Gelonos Scythiæ populos reperiri, Bovis magni-
 tudine, capite Cervino, admirandæ admodum & singularis naturæ, siquidem ad omnes locorum &
 fruticum apparentias, setarum colores, quibus totum corpus hirtum convestitumque habet: illico
 permutare, Quod si super hoc philosophari liceat animali nondum nobis viso, dixerim ego, quem
 admodum in Polypo $\pi\alpha\lambda\alpha\phi\omega\sigma\epsilon\varsigma$, quo corpus ejus translucidum est, & in Chamaleonte etiam Transpa-rens.
 transmeabile dicebamus, ita fetas Tarandæ pari modo perspicuas esse, ut facile colores cujuslibet
 aura in eas transfiliat, diffuentesq; ad se ita colores repræsentet.

MENTIS ATTONITÆ CONSTERNATIO.

CAP. XXV.

Hominem adhæc, ut ad Polypum revertamur, subito aliquo pavore ita consternatum attoni-
 tumque, ut neque periculum, neque damnum, quod urgeat sentire videatur, per Polypum si-
 gnificare mos erat: siquidem is ita meticulosus est, quod Athenæus attestatur, ut vel strepitu audi-
 to, vel piscatore viso, minime cedat, aut fuga sibi consulat, ut reliqui faciunt pisces: sed aut saxis,
 quæ in promptu fuerint sese applicat, aut captantis manum apprehendit, cruribusve se alligat, neq;
 alia fere est eorum captura. Polypi ca-
pura quo-
modo fiat.
Eadem Plin-
nius lib. 9.
cap. 29.

POESIS. CAP. XXVI.

Addunt & hoc hieroglyphicum inveniri, ut si sacerdotes iidem Ægyptii poësin exoticam signi-
 ficare vellent (nam de sua sanctius sentiebant) Polypi caput figurarent, quod quidem esculen-
 tis appositum suavissimi saporis ganeaq; jucundissimum esse perhibetur: ceterum horrenda pro-
 digiosaque somnia parere deprehensum est. Quocirca si quis futura de insomniis consulturus esset, $\Phi\alpha\lambda\eta$.
 ab esu Polypi abstinere præmonebatur, perinde ac etiam ne fabas ederet. Persimilem autem huic
 esse poëticen dicitabant, quæ fabulas amatoriasque illecebras sectaretur, ipso quidem dicendi le-
 pore delectabiles, sed bonis moribus & honestiori disciplinæ maxime perniciosas: cujusmodi genus
 Meretriculas appellavit Plato, & ab inculpabili civitate sua iussit exulare. Nolim tamen in hoc albo
 divinam illam poni, quæ sanctioribus est moribus accommodata, quam nonnihil habere divinita-
 tis non inficiatur Aristoteles, quam cœlitus afflari confirmat Plato, quæ apud omnes gentes natio-
 nesque omnes in summo semper cultu habita, ipso etiam sanctitatis nomine celebratur. Hæc à Plu-
tarcho in
lib. Quo-
modo sint
adulescen-
tibus audi-
endi poëta,
quæ sic re-
fert.

DISCESSIO SUBITA. CAP. XXVII.

Ægyptii ad hæc, si quem ita pertinaci animo amantem, ut amata relinquere minime posse vi-
 deatur, subito tamen eventu aliquo abalienatum significare si vellent, Polypum & pulicari-
 am herbam adpingebant. Polypi enim ita escis adhærescunt, ut avelli inde non possint, & quam-
 cumque rem apprehenderint, tam firmiter tenent, ut adglutinati videantur: quod ab Homero sum-
 ptum Ovidius ita luculenter expressit, Metam. quarto:

*Utque sub æquoribus depremsum Polypus hostem
 Continet, ex omni demissa parte flagellis.*

Eos enim potius detrunces, quam possis ullo conatu petris, aut quicquid apprehenderint, avellere, &
 ut Nazianzenus ait, si quis eum de cubilibus trahere per vim velit, aut è petris aliquid evellet, aut
 certe è carne ipsius petris affixum aliquid relinquet. Admota tamen cunila herba resiliere protinus
 dicuntur, quod odorem ejus ferre non possint. Quæ vero sit cunila sive pulicaria, quamque variis
 nominibus ab authoribus appelletur, suo commentario inter sagvinea significata disseruimus. A-
 junct & aquam dulcem superinfusam eadem pollere vi, quod natura ipsa Polypus dulcia omnia aver-
 setur, & omni gaudeat amaritudine: eaque de causa non inveniri Polypos in Ponto: quia mare id
 multis

multis aquarum dulcium corruvis supra aliorum marium saporum dulcescere quodammodo videtur. Alii mare id à Polypo vitari putant : quia fit animal ob imbecillitatem suam frigoris impatiens, mare vero illud ad Boream quippe vergens, assiduis pene frigoribus obnoxium esse, manifestum est.

AMORIS FIRMITAS. CAP. XXVIII.

Polypi
morfu
Delphini
detenti.

UT vero demum ad eam Veneris statuam deveniamus, quæ causa fuit, ut tam multa super Delphino & Polypo conquirentur, superfluum quidem est super Delphino dubitare, cur Cupidi ni adjiciatur, cum amoris in eo signa tot deprehenderimus. Quod autem pertinet ad Polypum, eorum qui amoris firmitatem ex Polypo ita Delphini morfu detento intelligendum contenderent, id quod ex ipsa sese applicandi pertinacia, qua insignis est Polypus, conjiciebant. Ego vero tres argumenti hujus interpretationes excogitavi. Vel enim pavorem & ignaviam, quæ vitia Theophrastus in Polypo præcipua deprehendit, devoranda esse amatori homini dicendum, Delphini in eorum locum promptitudine atque agilitate adsumpta : quandoquidem, ut ait Ovidius, *Ingenii est experientia amor*, atque ubi multa in hanc sententiam disputavit, concludit demum, ut

Qui non vult fieri desidiosus, amet.

Plin. lib. 9.
c. 29.

Vel, quoniam diligentissimus est rerum cumulator Polypus, intelligi posse arbitror, facultates omnium quantumlibet cura & diligentia congestas, cito, ubi amore capti fuerimus, prodigi, inutiliterque dissipari. Quam ex templo enim, ait Lysiteles Plautinus, sævis sagittis percussus est, illico res foras labitur, liquitur, & quæ sequuntur. Vel qui Delphinum amoris indicium esse ostendimus, Polypum verofuturæ, dicere possemus, admoneri nos eo signo versutum amanti cum primis apprehendendam, quod fieri solere Plato dicit, in amata rei mores transmigrandum : uti quippe Polypus in colorum mutationibus, prout unicuique rei adhaerit, facit. Sed enim ea potius de causa Veneri Polypum absculpi existimandum, quod inter pisces sit omnium salacissimus, adeoque libidini deditus, ut nimium Veneris usu omnibus defectus viribus debilitetur, neque jam ad cibum sibi conquirendum idoneus effectus, minimo negotio ab aliis capiatur, & à parvulis quibusque pisciculis, Cancellis & Cancris edatur, observatum ab Aliano. Quinetiam ajunt eos ob hujusmodi nequitiam non amplius intra vivere ; id quod eadem de causa Passeribus etiam accidere tradit Aristoteles. Quin & Polypus etiam foeminas, propter crebros partus, ocysime deficere. Quanquam aliquando repertus sit Polypus cetacei generis magnitudinem excevisse, qualem illum Græci prædicant, qui Putolis per subterraneum cavum ingressus, noctu apothecam falsamentorum plenam depopulabatur (ejus enim amandis avidissimos eos esse paulo ante ostendimus) donec re demum patefacta, vix à magno horum numero confectus est.

HYEMALE SOLSTITIUM. CAP. XXIX.

Lib. 2. c. 3.

ADDemus & illud, in manuscriptis Hori codicibus legi δύο πολυπόδες *ἑνωμένοι καὶ ἀπὸ τοῦ ἡλίου, ἔν τῃ ἐν ταῖς χειμερῖαις τροπῇ, σημαίνουσι*, quod est, *duos Polypos vinculis conatos, & progredientes tamen, cursum Solis, quem in brumali conversione peragit, significare*. Quanquam impressorum codicum lectio, quæ est δύο πόδες, nequaquam displicet : sed si progressum exprimere volueris, videndum est, si pedes illigatos pinxeris, qua id ratione tuearis. At de hyemali conventionem sermo est, quæ ut sphaeræ consideratione manifeste licet inspicere, progressum Solis omnino cotationem ostendere videtur in ultimis Sagittarii & primis Capricorni gradibus, Sol ad horizontem vix loco dimoveri, aut quam lentissime diurnos parallelos conscire videtur. Ad cuius rei tarditatem accedit, & eorundem parallelorum iisdem ferme diebus repetitio, dum conversio peragitur, ut stare loco potius Sol, quam quoquam motu suo progredi videatur. Quare si pedes, sive Polypus colligatos accipere malueris, non sum admodum laboraturus : mihi satis fuerit, & codicum super hoc varietatem, & ipsam rei, quæ significatur, historiam declarasse. Tu vero, quanquam cogitationes has nostras sublimes illa doctrina tua longe inferiores intelligas, pro summa tamen humanitate, qua præcipue commendaris, despiciere haud quaquam velis. Nihil enim in rerum natura temere à Deo factum : quique Deo, ut tu facis, propinquius adhærescunt, nihil quicquam aspernari debent, quod eodem, unde originem traxerit, periodo quadam sua redire animadvertent.

JOAN